

Vasile ROMANCIUC (născut la 17 decembrie 1947 în satul Bădragii Noi, Edineț, fostul județ Hotin), poet român. Absolvent al Facultății de Litere (secția jurnalism) a Universității de Stat din Chișinău (1972). Redactor la Radio Moldova, consilier la Uniunea Scriitorilor, redactor la editurile Museum, Gh. Asachi, Literatura Artistică, Prut. Membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (1976), membru al Uniunii Scriitorilor din România (1994), membru al PEN Clubului (1996).

Volume de versuri: *Genealogie* (debut editorial, 1974); *Citirea proverbelor*, 1979; *Din tată-n fiu*, 1984; *Ce am pe suflet*, 1988; *Note de provincial*, 1991; *Un timp fără nume*, 1996; *Îndoiala de sine*, 1997; *Un ochi/Un oeil*, ediție bilingvă româno-franceză, antologie și prefață de Valeriu Rusu, 2000; *Marele pustiu invizibil*, 2000; *Olimpul de plastic*, 2007; *Recitirea proverbelor*, 2007; *Purtătorul de cuvânt al tăcerii*, 2011; *Veșminte de gală pentru marii pitici*, 2011; *Lasă un semn*, 2012; *Cuvântul ne adaugă vedere. Sonete*, 2012; *Lumina glasului lăuntric*, 2016.

Cărți pentru copii: *Dacă ai un prieten*, 1983; *Mama coase-o floarea*, 1987; *Doi iezi*, 1990; *Floarea zburătoare*, 1998; *Toate întâmplările se prefac în cuvinte*, 2000; *Copilul cu aripi de carte*, 2006; *O furnică în bibliotecă*, 2007; *De ce plânge clovnul?*, 2009; *Am un nume frumos*, 2013; *Puiul mamei, dragul tatei*, 2016; *Poezii mici de crescut mare*, 2018; *Abecedar. Primii pași printre cuvinte și cifre*, 2018.

Premiul Național al Republicii Moldova (2000), Marele Premiu pentru Poezie Nichita Stănescu (Ploiești, România, 2001), Diploma de Onoare a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret – IBBY (Basel, Elveția, 2002, și Atena, Grecia, 2018). Premiul *Opera omnia* al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (2015).

Ordinul de Onoare al Republicii Moldova (2010). Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer (România, 2014).

„...Vasile Romanciuc este un reflexiv care adaugă foșnetului liric al poeziei fluizii unei gândiri identitare, cu strictă conștiință de sine. Poemul său este meditativ fără a fi grav, etic, dar fără săcăiala moralistă, concret-istoric, evitând însă sloganul. O cerebralitate frăgezită de frumos.”

Eugen LUNGU

CARTIER POPULAR

Vasile ROMANCIUC

Pâinea noastră cea din toate filele

Antologie de versuri

25 CARTIER

Din 1995, în toate librăriile bune

Inundații

Apele s-au retras de mult.

Inima

mi-a rămas în nămol.

Cine, când?

Cine, când a fost condamnat
pentru că și-a omorât
Timpul?

Râul, marea

La intrarea în mare,
râul
despărțindu-se de nume.

La ce bun?

O, la ce bun
colacul de salvare
pe Apa Sâmbetei?!

Secolul vitezei

Grăbit, nici nu observi:
sufletu-a rămas
departe-n urma ta.

2005 – 2017

Cuprins

AVERS – REVERS

Cad lin litere	7
Variantă posibilă	8
Bibliotecile	10
Un ochi	12
Tabla înmulțirii cu șapte	13
E toamnă, cad măștile	14
Orologiu	15
Marele pustiu invizibil	16
Propoziția	17
Temă (teamă) basarabeană (<i>Râul în care se scaldă străinul...</i>) ...	18
Litanie	19
Astfel ne întrebam... ..	21
Răsai, Soare!	23
Biserica de peste Prut	24
Icoană rănită	25
(R)estul Europei	27
Echilibru, formulă autohtonă ...	28
Tăcerea	29
Văd iarna venind	30
Amurg de iarnă	31
Praștia lui David	32
Noi	33
Temă (teamă) basarabeană (<i>Ajuns la Prut, acum...</i>)	34
Monocord	35
Arta compătimirii	36
Acolo se naște lumina	37
Un izvor însetat	38

Luminați de-un mac	39
Tu (<i>Zâmbești?</i> ...)	40
Elegie	41
Cândva, în Poiana Albastră	42
Romanță pentru tine	43
Anotimpuri	44
Flori pentru florăreasă	45
Sentiment (<i>Aceasta, aceasta cred...</i>)	46
Povestea robotului sentimental	47
Tu ești stăpâna lumii	49
Dragostea noastră nu are nimic de ascuns	50
Arbore în toamnă târzie	51
Elegie	52
Confuzii de toamnă	53
Noiembrie	54
Cuvintele	55
<i>Tempora mutantur...</i>	56
Rana (<i>Să nu se vadă rana...</i>)	57
Jocuri de cuvinte	58
Nuca	59
Temă (teamă) basarabeană (<i>Prut – trup rupt...</i>)	60
Pentru a împiedica lacrima	61
Piatra de pe suflet	62
Reflux	63
A suferi o victorie	64
Umbra	65

Catarge de piatră, catarge de lemn	67
Amestec de cenușă	68
Desen pe nisip	69
Mergem spre era noastră	70
Stau și mă consolez... ..	71
Temă (teamă) basarabeană (<i>Aici, la noi, somnul...</i>)	72
Avers – revers	74
Semn	75
Straniu	76
Esop cel Frumos	77
Capul plecat	78
Temă (teamă) basarabeană (<i>Bunicul meu Iustin...</i>)	79
Speranțe de leac	80
Roata istoriei	81
Libertatea cuvântului	82
Lacăt	83
Cântec basarabean	84
Spectacol	85
Jurnal de actor	87
Schiță la Mănăstirea Agapia	88
Poem	89
Busuioc	90

LASĂ UN SEMN

Despre frumusețea poemului ...	93
Dorul-dor	94
În pustiu roșu, tărâm al pierzaniei	95
Circ	96
Se-aude venind primăvara	97

Cântar	98
Cred unii... ..	99
Plouă	100
Cântec de paiată	101
Nu cred că trandafirul... ..	102
Granguri	103
Peștii	104
Peisaj	105
Urme	106
Ochii tăi	107
Femeia pe care-o iubesc	108
Veșminte de gală pentru marii pitici	109
În anul de grație 2019	110
Și până la tine, și după tine... ..	111
Despre porci... i proci... ..	113
Pygmalion al cuvintelor	115
Pâinea noastră cea din toate filele	116
O inimă plină de carte, o carte plină de inimă	117
Îngerul meu păzitor	122
Vis de iarnă	123
Lumea văzută prin vocala O ...	124
Pinocchio	125
Început	126
Ecoul andersenian	127
Oglinda	128
Singurătatea se uită în oglindă	129
Sensurile	130
Soldăței de plumb	131
Păianjenul	132
Artă rupestră	133

A fost odată... ..	134
Infarct	135
Vis cu mama	136
Sentiment (<i>Zilele negre-mi fac nopțile albe...</i>)	137
Câine cerșetor	138
Lasă un semn	139
Flori și lumânări	140
Pastel	141
Îngrijorări fraterne	142

CUVÂNTUL NE ADAUGĂ VEDERE *sonete • rondeluri • terține*

SONETE	
Sonetul	145
Albina	146
Cuvântul	147
Eu am visat de-atâtea ori orașul Nice... ..	148
Trei cuvinte	149
Apa care trece, pietrele care rămân	150
Astăzi, Dumnezeu e în concediu... ..	151
Ce ne așteaptă, mâine, la răscruce?	152
Caligula	153
Neostenit	154
Cine te pândește din lacrimă?	155
De Carte înfiat... ..	156
Măștile	157

În țara asta Gulliver n-a fost... ..	158
Ce ai visat cândva	159
Aur, glorie, vis	160
Locuim într-o mizerie lăcuită	161
Joc	162
În țara unde prostu-i împărat	163
Recitind sonetul 66... ..	164
Noi, până astăzi, nu ne-am dumirit... ..	165
Zero și-a pus iar hlamida... ..	166
Era o altă lume când ninge... ..	167
Glasul lăuntric	168
Pe scenă, viața mea-i adevărată... ..	169
Ecoul	170
Copilăria	171
August	172
Către cuvintele mele	173
Din Ieri spre Mâine... ..	174
Sonet nocturn	175
Mereu e sus... ..	176
Everest	177

RONDELURI

Rondel pentru mama	179
Rondelul anilor ce trec și-al dragostei netrecătoare	180
Rondelul ploii	181
Rondelul cuvintelor lui Khayyam	182
Rondelul cuvântului împăiat ..	183

Rondelul întinericului	184
Rondelul lichelei	185
Rondel de octombrie, la Nice ...	186

TERȚINE

Terține pentru tine	187
Crucea de lacrimi	188
Mozaic	190

AMPRENTA

(*Inima în 17 silabe*)

Amprente	195
Tristă constatare	195
Cuțitul	195
Rana (<i>Hrănesc hulubii</i> <i>din palmă...</i>)	195
Fulgi și vise	195
Singur	196
Tu (<i>Ai plantat, răzând...</i>)	196
Soartă	196
Supraviețuitori	196
Triunghi antiamnezic	196
Distribuție	197
Păsări	197
Biblioteca noaptea	197
Primăvară	197

Curcubeul	197
Sculptură de Brâncuși	198
Picturi de Grigorescu la Agapia	198
Cântecul	198
Secunde	198
În timp ce zici... ..	198
Puzzle	199
Cioburi	199
Biserica uitată	199
Falsul penel	199
Târzie trezire	199
Recitind <i>Doina</i> , 2005	200
Așteptam pe altcineva	200
Veșminte	200
Un vis ciudat	200
Dudul	200
Inel	201
Licitație	201
Culori prefăcute	201
Dar... ..	201
Povestea gândului rătăcitor	201
Inundații	202
Cine, când?	202
Râul, marea	202
La ce bun?	202
Secolul vitezei	202

Cad lin litere

Sunt purtătorul de cuvânt al tăcerii.

Plouă curat, cald, cad lin litere
din alfabetul ceresc –
dacă aş putea alcătui din ele
cuvinte,
aş trăi bucuria unor poeme de dragoste
dumnezeieşti.

Visez de mult o poezie de dragoste,
o poezie neobişnuită,
în care sentimentele pot fi citite
şi înţelese
fără dicţionarul de neologisme,
fără dicţionarul de arhaisme.

Sentimente care se văd
graţie propriei lor lumini.

Sentimente care,
pentru a se face auzite,
nasc liniştea mai întâi.

Sunt purtătorul de cuvânt al tăcerii.

1998

Mi-ar fi plăcut să fiu un cuvânt
 (eu sunt cuvântul „sunt”, scria Nichita Stănescu),
 să fiu un cuvânt,
 să mă caute cu disperare, zile în șir, un poet –
 negăsindu-mă,
 să nu-și poată termina poemul

un cuvânt care nu rimează
 cu celelalte cuvinte
 și nu poate fi pus
 în cătușele unui distih banal
 (ah! umiliința de-a sta ascultător
 sub călcâiul piciorului de vers –
 acest poetic călcâi al lui Ahile!)

mi-ar fi plăcut să fiu un cuvânt,
 un cuvânt singular, un cuvânt singur,
 un cuvânt sihastru

* * *

mi-ar fi plăcut să fiu un cuvânt,
 în afară de lupta cuvintelor pentru existență
 (vorba lui Grigore Vieru),
 există și o egalitate a cuvintelor, fascinantă,
 cine are ochi de văzut – vede,
 cine are inimă de înțeles – înțelege:
 cuvântul *cerșetor*, bunăoară, nu este
 mai sărac decât cuvântul *bancher*,

cuvântul *filosof* nu se consideră
 mai deștept decât cuvântul *neștiutor*,
 cuvântul *sergent* nu execută ordinele
 cuvântului *general*,
 cuvântul *negru* nu este sclavul
 cuvântului *alb*

și așa mai departe
 cuvintele sunt fericite, cuvintele există
 fără să-și cunoască sensurile

* * *

mi-ar fi plăcut să fiu un cuvânt,
 un cuvânt
 silabisit de micuțul ce-nvață vorbirea,
 un cuvânt dintr-o scrisoare
 de dragoste,
 ultimul cuvânt al muribundului
 către cei dragi,
 un cuvânt care ar anihila
 puterea blestemelor,
 un cuvânt dintr-o rugăciune,
 un cuvânt dintr-o colindă

mi-ar fi plăcut să fiu un cuvânt,
 un cuvânt
 de care să le fie dor
 celorlalte cuvinte

1997

Lui Leo Butnaru

Aici vine sufletul
să se bucure, gândul
să muncească, vederea
să împrumute lumină

aici, în această oază
împuținând deșertul
și deșertăciunea,
înmulțind iubirea, speranțele

* * *

dacă n-ar fi, nu s-ar povesti,
dar este:
timpul dinlăuntrul unei biblioteci
este altul decât cel din afara ei
aici, într-o zi, crești cât alții, din afară,
într-un an, într-un veac, într-o viață,
aici este
tinerețe fără bătrânețe
și viață fără de moarte

* * *

Biblioteci – teci
pentru săbiile ascuțite
ale spiritului,
pentru săbiile neruginitoare
ale cuvântului –

așa ar fi zis Alexandru Macedon
după ce a văzut în vis
viitoarea Bibliotecă
din viitorul oraș Alexandria

1998

Un ochi

Rătăcește, trist și înlăcrimat, un ochi prin oraș.
 O lume amărâtă trece pe lângă el
 prefăcându-se că nu-l vede.
 Nimeni, nimeni nu-l întreabă:
 ochiule, vrei să fii al meu?
 Nimeni, nimeni nu-i zice:
 ochiule, ce mult îmi lipsești!
 Orbii nu vor să mai vadă.
 Văzătorii nu vor să vadă mai mult decât văd.
 Lumea se teme de ochiul acesta
 care mai știe ce-i plânsul:
 i-ar putea schimba punctul de vedere
 asupra propriei sale orbiri.

Rătăcește, trist și înlăcrimat, un ochi prin oraș.

1997

Tabla înmulțirii cu șapte

Nimeni,
 nimeni nu mai vrea să fie balaur.
 Nimeni.
 Mai ales balaur cu șapte capete.
 Că nu-i glumă să-ți cumperi
 șapte pălării deodată.
 Sau șapte perechi de ochelari.
 Iar dacă mai ești și fumător, ce te faci?
 Iar dacă-ți mai place și păhărelul?
 Bineînțeles, e grozav să-l bârfești pe cutare
 cu șapte guri sincronizate,
 dar face să fii balaur
 pentru nimicuri din astea?
 Dar când prind a se certa
 cele șapte capete – care dintre ele-i mai deștept? –
 vai, Doamne! cum se mai mănâncă,
 cum se mai mușcă!
 Hai să fim oameni, zice balaurul,
 furat de gândurile acestea pedagogice,
 apoi se dă de șapte ori peste cap
 (peste... capete),
 având certitudinea că se transformă

în

omul nou, omul nou, omul nou,
 omul nou,
 omul nou, omul nou, omul nou.

1992

E toamnă, cad măștile

O jumătate de viață nu facem altceva decât
să ne punem măști pe obraz:
mască peste mască, mască peste mască...
Cele purtate vreme îndelungată
ni se par, după un timp, fețe omenești –
ne punem atâtea măști câte le poate duce
obrazul,
cât faptul acesta nu e bător la ochi.
Dacă ți-a spus cineva că ești gros de obraz,
să știi că ți-ai pus o mască în plus,
te-ai deconspirat –
acum începe cea de-a doua jumătate a vieții,
în care
cad măștile acumulate anterior.
Cad măștile ca frunzele toamna:
mască după mască, mască după mască...
Ar trebui, desigur, după ce vor cădea toate măștile,
să dăm de fața adevărată,
să dăm de fața adevărată,
dar, vai!
nu dăm decât de masca nr. 1
sub care nu se mai ascunde nimic –
cine știe, cine știe
de când ne naștem mascați,
de când ne naștem mascați...

E toamnă.

Cad frunze și măști.

Cad frunze și măști.

1993

Orologiu

Suntem montați
în Marele Timp precum
cucii, cucii în orologii –
rolul nostru e neînsemnat:
la vremea cuvenită,
scoatem capul prin ușița
demodatului măsurător de clipe,
strigăm sau cântăm *cu-cu* de câte ori e nevoie
și dispărem
până la următoarea oră exactă.
Cu-cu, cu-cu, viață
între roți dințate, între dinți rotați.

1993

Trec turme flămânde,
trec turme barbare,
turme păscând rădăcini,
doar rădăcini.

Ce pustiu imens, ce pustiu
acoperit cu iarbă verde
și flori!

Sahara noastră
e-n sufletul nostru.

1992

Propoziția

Numai Moartea știe totul
despre noi.
Zilele noastre albe,
zilele noastre negre
sunt mișcări ale condeiului ei.
Nu prea are vocabular
Moartea – iată de ce viața noastră
e o propoziție
atât de scurtă!
O propoziție
alcătuită mai mult
din părți de tăcere
decât din părți de vorbire.
Ce propoziție,
ce propoziție înfricoșată –
i se pare mereu
că aude cum vine punctul
șuierând ca un glonte.

1991